

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hlušíkem, Ph.D. ve věci

žalobce: nezletilý H. T. G.,
státní příslušnost Ruská federace

zastoupen zákonným zástupcem I. G.,
státní příslušnost Ruská federace

právně zastoupen advokátem Mgr. Faridem Alizey
sídlem Stodolní 834/7, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 963/3, 170 00 Praha 7 - Holešovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2020, č. j. OAM-186/ZA-HA08-ZA10-2020, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 25. 5. 2020, č. j. OAM-186/ZA-HA08-ZA10-2020, **se zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Farida Alizeye, sídlem Stodolní 834/7, 702 00 Ostrava.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce, zastoupen zákonným zástupcem – svým otcem, se žalobou ze dne 24. 6. 2020 domáhal zrušení ve výroku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany.
2. Žalobce připomněl, že oba rodiče žalobce i jeho sestra také žádali o mezinárodní ochranu a žalobce žádá o sloučení rodiny. Stran důvodů pro udělení mezinárodní ochrany odkázal na relevantní tvrzení obsažená v doložených materiálech a na skutečnosti obsažené v rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-397/ZA-ZA11-ZA04-2018 ze dne 27. 9. 2019 týkající se jeho otce. Žalovaný nesprávně dospěl k závěru o důvodnosti trestního stíhání matky v Ruské federaci, správní orgán ze shromážděných podkladů využil jen ty, které podporovali jeho závěr. Žalovaný dále dospěl k závěru, že i v případě uvěznění matky žalobce není dáno, že by žalobce musel být umístěn v dětském domově, neboť otec může zabezpečit péči o žalobce. Zdůraznil, že trestní stíhání bylo vedeno i vůči otci žalobce, nebezpečí z důvodů podpory Alexeji Navalnému hrozí celé rodině.
3. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Uvedl, že má za to, že při rozhodování vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a jeho rozhodnutí odpovídá konkrétním okolnostem případu. Žalovaný odkázal na svá rozhodnutí.

Zjištění z obsahu správních spisů

4. Ze spisu žalovaného a dále z úřední činnosti – ze spisů vedených u podepsaného soudu sp. zn. 62 Az 42/2019 a 62 Az 43/2019 - krajský soud pro účely soudního přezkumu rozhodnutí zjistil, že rodiče žalobce spolu s nezl. sestrou žalobce podali dne 9. 5. 2018 žádost o mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V žádosti uvedli, že rodiče jsou manželé a jsou státními příslušníky Ruské federace, trvale byli hlášeni k pobytu ve městě K. K důvodům žádosti matka žalobce uvedla, že je od listopadu 2016 dobrovolníkem opoziční skupiny Alexeje Navalného a pracovala v jeho štábu v K. Na mítinku v Moskvě v březnu 2017 byla zadržena policií. Od té doby jí začaly potíže. Jako druhý důvod uvedla její podnikání, které spočívalo v zajišťování komunálně-bytových služeb. Podle zákona může tuto činnost vykonávat kdokoli, ale reálně na ni má monopol stát. Podle matky žalobce byla v tomto úspěšná, proto se znelíbila. Bylo vůči ní zahájeno trestní stíhání pro trestný čin zpronevěry, která se měla týkat právě podnikatelské činnosti

v souvislosti s obstaráváním komunálně - bytových služeb. Trestní stíhání je podle matky žalobce nezákonné a je důsledkem podpory opozičního politika Navalného a narušování státního monopolu. Její společnost se dostala do bankrotu. V trestním stíhání jí hrozí až 10 let vězení. Otec žalobce uvedl jako důvod žádosti trestní stíhání své manželky, které ve skutečnosti souvisí s podporou Navalného. Otec žalobce je rovněž dobrovolníkem v jeho hnutí a byl na mítinku v Moskvě zadržen společně s manželkou. Prozatím nebyl trestně stíhán, je v pozici svědka, ale podle toho co mu říkala advokátka, bude jistě také trestně stíhán. Ve spise správního orgánu jsou založeny některé dokumenty z probíhajícího trestního řízení. Ve správním spise jsou dále založeny informace o zemi původu, ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Konkrétně se jedná o Výroční zprávu Human Rights Watch 2019 – Rusko; Freedom House - Svoboda ve světě 2019 – Rusko; Ruská federace – Mezinárodní organizace pro migraci, 2018; Ruská federace – Informace Evropského azylového podpůrného úřadu – březen 2017 a Ruská federace – Informace OAMP 20. 6. 2018. Dne 24. 6. 2019 zaslala žalobkyně a) do spisu žalovanému dokumenty, ohledně kterých při seznámení s podklady dne 3. 7. 2019 uvedla, že se týkají její korespondence se štábem Navalného, ve které se konstatuje, že Evropský soud pro lidská práva shledal Navalného stíhání za nezákonné a politicky motivované, dále se týkají likvidace společností rodičů žalobce a seznamu jejich věřitelů a registrace opoziční kandidátky matky žalobce ve volbách do zákonodárného sboru Krasnojarského kraje.

5. O žádosti rodičů žalobce a jeho nezletilé sestry rozhodl žalovaný rozhodnutími ze dne 27. 9. 2019, č. j. OAM-396/ZA-ZA11-ZA04-2018 a č. j. OAM-397/ZA-ZA11-ZA04-2018, kterými jejich žádosti zamítl. Žalovaný dospěl k závěru, že v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany není oprávněn hodnotit zákonnost trestního stíhání matky žalobce, avšak nic nenasvědčuje tomu, že by toto mělo souviset s její činností pro Alexeje Navalného. Současně žalovaný uvedl, že zajišťování majetku matky žalobce a zjišťování místa jejího pobytu považuje za legitimní kroky ruských vyšetřovacích orgánů. Pokud si matka žalobce myslí, že se jedná o kroky nezákonné, mohla se jim bránit prostřednictvím své advokátky. V řízení tak nebylo prokázáno, že by byla matka žalobce v Ruské federaci pronásledována ve smyslu § 12 zákona o azylu. Neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu ve vztahu k otci žalobce odůvodnil žalovaný tak, že tento neuvedl žádné okolnosti svědčící o tom, že by byl v Ruské federaci pronásledován ve smyslu uvedeného ustanovení. Jediným důvodem žádosti uvedl trestní stíhání jeho manželky a ničím nepodloženou obavu z toho, že bude rovněž obviněn. Žalovaný dále dospěl k závěru, že nebyly naplněny podmínky pro udělení azylu z důvodů uvedených v § 13 a § 14 zákona o azylu. Při hodnocení nároku žalobců na udělení doplňkové ochrany dospěl žalovaný k závěru, že podmínky uvedených ustanovení nejsou naplněny. Ačkoliv panuje v Ruské federaci problematická situace ohledně ochrany lidských práv, neznamená to, že by každý ruský občan byl takovým jednáním ohrožen. Podle žalovaného matka žalobce nepředstavovala pro ruské státní orgány natolik zájmovou osobu, vůči které by byly nuceny jednat závažným diskriminačním způsobem, který by se dal označit za vážnou újmu.
6. Z úřední činnosti je soudu známo, že rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2019, č. j. OAM-396/ZA-ZA11-ZA04-2018 a č. j. OAM-397/ZA-ZA11-ZA04-2018, která se týkají rodičů žalobce a jeho nezletilé sestry, byla zrušena rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 6. 2020, č. j. 62 Az 42/2019-34 a věci byly vráceny žalovanému k dalšímu řízení, přičemž žalovaným nebyla proti rozsudku podána kasační stížnost.

7. Pokud se týče žádosti samotného nezletilého žalobce o udělení mezinárodní ochrany, tuto podal jeho jménem zákonný zástupce žalobce – jeho otec I. G. dne 11. 3. 2020, přičemž uvedl, že důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou shodné s rodiči a nezletilou sestrou žalobce, žádá o sloučení rodiny.
8. Po seznámení se s podklady rozhodnutí ze strany zákonného zástupce žalobce rozhodl žalovaný dne 25. 5. 2020 napadeným rozhodnutím. Ve vztahu ke stěžejním důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany odkázal na rozhodnutí ve věcech žádostí rodičů žalobce a jeho nezletilé sestry. K žádosti o sloučení rodiny žalovaný uvedl, že všichni příslušníci rodiny jsou občany Ruské federace a svůj rodinný život mohou naplňovat v zemi původu. Zároveň žalovaný neshledal důvod pro udělení humanitárního azylu, ani doplňkové ochrany.

Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
10. V projednávané věci krajský soud považuje za zcela podstatné, že, jak bylo shora uvedeno, rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 6. 2020, č. j. 62 Az 42/2019-34 byla zrušena rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2019, č. j. OAM-396/ZA-ZA11-ZA04-2018 a č. j. OAM-397/ZA-ZA11-ZA04-2018, která se týkají rodičů žalobce a jeho nezletilé sestry a věci byly vráceny žalovanému k dalšímu řízení, přičemž žalovaným nebyla proti rozsudku podána kasační stížnost. Žalobce totiž své důvody pro udělení mezinárodní ochrany odvozuje právě od důvodů vymezených jeho rodiči v rámci řízení o jejich žádostech o udělení mezinárodní ochrany. Ostatně také žalovaný se ve vztahu k vypořádání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany omezil na odkaz na rozhodnutí ve věcech žalobcových rodičů.
11. Krajský soud připomíná, že rozhodnutí žalovaného týkající se jeho rodičů zrušil zejména pro nepřezkoumatelnost, a to s ohledem na způsob, jakým se žalovaný (ne)vypořádal s důkazními návrhy rodičů žalobce v rámci jejich řízení, a to zejména s listinnými důkazy doručenými dne 24. 6. 2019 žalovanému, když k těmto žalovaný v podstatě uvedl, že nejsou relevantní, současně však konstatoval, že je nepřekládal do češtiny. Jestliže žalovaný neznal obsah těchto listinných důkazů (ze spisového materiálu nevyplývalo, že by byl žalovanému znám jejich obsah), nemohl konstatovat, že ve věci nebyly relevantní. Žalovaný se s důkazními návrhy matky žalobce nevypořádal ani jiným způsobem – např., že by je provedl jako důkaz, ale v rozhodnutí konstatoval, že nic nezjistil, nebo neodůvodnil, proč nejsou ve věci relevantní. Žalovaný se tak s důkazním návrhem rodičů vůbec nevypořádal a nedostál požadavkům kladeným na něj výše uvedenou judikaturou a taky § 52 a § 68 správního řádu. Tato vada měla za následek nepřezkoumatelnost rozhodnutí a byla důvodem pro jejich zrušení podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
12. Nadto se krajský soud ve zrušujícím rozsudku vyjádřil také k dalšímu postupu žalovaného, který shledal nezákonný, když žalovaný ve svých rozhodnutích týkajících se rodičů žalobce a jeho nezletilé sestry několikrát s odkazem na rozhodovací činnost Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004 – 83) zdůraznil, že

není oprávněn hodnotit zákonnost trestního stíhání matky žalobce, přesto však žalovaný ve svém rozhodnutí ohledně matky žalobce na str. 8 konstatoval, že kroky ruských státních orgánů ohledně zjišťování místa jejího pobytu zajišťování jejího majetku jsou zcela legitimní. Jestliže totiž žalovaný správně dospěl k závěru, že není oprávněn hodnotit zákonnost trestního stíhání matky žalobce, pak jistě nebyl oprávněn hodnotit ani zákonnost či legitimitu jednotlivých vyšetřovacích úkonů či úkonů vedoucích k zajištění osob a věcí důležitých pro trestní řízení. S tím pak souvisí další závěr žalovaného uvedený na str. 12 rozhodnutí ohledně matky žalobce, že vůči ní nebyl ze strany ruských státních orgánů v trestním řízení proveden *žádný exces*. Z předloženého spisového materiálu ani z napadeného rozhodnutí totiž vůbec nevyplyvá, na základě jakých skutečností k tomuto závěru žalovaný dospěl.

13. Stejně tak krajský soud zdůrazňuje závěry citovaného rozsudku, že nebylo zřejmé, na základě čeho žalovaný dospěl k závěru, že matka žalobce není natolik zájmovou osobou pro ruské státní orgány, aby jí v této souvislosti hrozilo nebezpečí vážné újmy, přičemž obavy matky žalobce žalovaný označil na str. 12 a 13 svého rozhodnutí za spekulaci. Zároveň však žalovaný zjistil, že rodiče žalobce byli podporovateli a dobrovolníky v hnutí Alexeje Navalného.
14. Krajský soud k tomu dále zdůrazňuje, že ze zprávy Freedom House - Svoboda ve světě 2019 – Rusko vyplývá, že opoziční aktivisté (mj. z okolí hnutí Alexeje Navalného) jsou často terčem vykonstruovaných obvinění z trestné činnosti a jiných forem správního šikanování, že ruské státní úřady jsou ve velké míře zkorumpované a že dochází k zneužívání pravomocí úřadů. Toto zjištění vede krajský soud k závěru, že není zřejmé, na základě čeho dospěl žalovaný k závěru, že tvrzení matky žalobce o vzniku nebezpečí vážné újmy v důsledku podpory Alexeje Navalného, je spekulací.

Závěr a náklady řízení

15. Jelikož důvody, které vedly krajský soud v řízení vedeném pod sp. zn. 62 Az 42/2019 ke zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2019, č. j. OAM-396/ZA-ZA11-ZA04-2018 a č. j. OAM-

397/ZA-ZA11-ZA04-2018, která se týkají rodičů žalobce a jeho nezletilé sestry, jsou s ohledem na obsah důvodů žalobce o udělení mezinárodní ochrany a s ohledem na uplatněné žalobní body, identické ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce, rozhodl krajský soud o zrušení napadeného rozhodnutí podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Je na místě shrnout, že žalovaný, s ohledem na jeho odkaz na rozhodnutí ve věci rodičů žalobce, se v napadeném rozhodnutí nevypořádal relevantně se všemi důvody pro udělení azylu a s důkazy předloženými v řízení ze strany rodičů žalobce coby jeho zákonných zástupců, přičemž se v rámci odůvodnění dopustil dalších logických rozporností. V dalších řízení bude žalovaný ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku, přičemž kromě toho, že bude nutné se zabývat důkazními návrhy rodičů žalobce, bude na žalovaném, aby pečlivě zohlednil aktuální dění týkající se osoby Alexeje Navalného, která lze zjistit z veřejných sdělovacích prostředků; lze předpokládat, že k těmto skutečnostem provede žalovaný potřebná šetření a zajistí nezbytné podklady pro rozhodnutí.

16. V návaznosti na to bude následně na žalovaném, aby nově posoudil, zda žalobce, potažmo jeho rodiče, jak mu bylo uloženo ve zrušujícím rozsudku podepsaného soudu, nesplňují

podmínky § 12 až § 14 zákona o azylu a pokud dospěje k negativnímu závěru, aby se velmi pečlivě zabýval tím, zda v daném případě není namístě přiznat rodičům žalobce, potažmo žalobci, doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, a to nejen z důvodu uvedeného v odst. 2 písm. b), ale i z důvodu uvedeného v odst. 2 písm. d) téhož ustanovení. V tomto směru krajský soud připomíná, že Česká republika je členem Rady Evropy a signatářem Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, přičemž závažné porušení lidských práv žalobkyně a) v trestním řízení, může znamenat zásah do práv zaručených Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalovaný sice není oprávněn hodnotit zákonnost trestního řízení vůči žalobkyni a) ani jednotlivých procesních úkonů, ale může se zabývat tím, zda byli i ostatní podporovatelé Alexeje Navalného vystaveni praktikám, při kterých byla jejich lidská práva porušována (srov. např. řízení u Evropského soudu pro lidská práva s Alexejem Navalným). Žalovaný tak může (ale také nemusí) dalším dokazováním získat indicie, které mohou nasvědčovat tomu, že rodičům žalobce, jeho nezletilé sestře a potažmo žalobci skutečně hrozí nebezpečí vzniku závažné újmy.

17. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce byl v řízení úspěšný a má tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení žalobce jsou tvořeny dvěma úkony právní služby v podobě přípravy a převzetí zastoupení a podání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), ve výši 3 100 Kč za jeden úkon právní služby, tedy celkem 6 200 Kč. Dále jsou náklady řízení žalobce tvořeny 2 režijními paušály podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč, tj. celkem 600 Kč, to vše zvýšeno o DPH ve výši 21 %, tj. celkem činí náklady řízení žalobce 8 228 Kč. Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce na náhradě nákladů řízení tuto částku. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 30. července 2020

JUDr. Petr Hlušík, Ph.D.

samosoudce